

Labāka enerģijas pārvalde – lielāks naudas ietaupījums

BIELSKO-BIAŁA (Polija)

KOPSAVILKUMS

Bielsko-Biała ir Eiropas sadarbības tīkla Energie-Cités un pilsētu asociācijas “Polish Network Energie-Cités” biedrs, un kā viena no dažām Polijas pilsētām ir nodibinājusi enerģijas pārvaldes vienību. Enerģijas pārvaldes nodaļa pašvaldības pārvaldes ietvaros darbojas kopš 1997. gada un ir atbildīga par enerģijas tirgus uzraudzību un attīstību, izstrādājot un ieviešot “Pilsētas siltuma, elektrības un gāzes apgādes plānu”. Šai sakarā nodaļa kontrolē reglamentācijas, kas saistītas ar enerģijas izmantošanu vietējās zemes izmantošanas plānos un uzrauga enerģijas tīkla izmantošanu no lielāko investoru puses. Bez tam, nodaļa kontrolē enerģijas izmantošanu pašvaldības ēkās un sniedz ieteikumus par jaunām pašvaldības investīcijām vai renovācijām, analizējot turpmākās darbības ekonomiskos aspektus .

BIELSKO-BIAŁA ĪSS APRAKSTS

Atrašanās vieta un iedzīvotāju skaits:

Bielsko-Biała ir apgabala centrs, kas atrodas Polijas dienvidos, Silesia Voivodship, Beskid Śląski un Beskid Mały kalnu pakājēs un to šķērso Biała upe. Pilsētas teritorijas platība ir 121 km² ar nevienmērīgu reljefu kalnos. Pilsētā dzīvo gandrīz 180 tūkstoši iedzīvotāju.

Bielsko-Biała ir Sub-Beskid reģiona administratīvais, industriālais un kultūras centrs.

ILGTSPĒJĪGAS ENERĢIJAS ATTĪSTĪBAS PIEEJA

Galvenās aktivitātes un ilgtspējīga attīstība:

Pilsētas attīstības prioritātes ir uzņēmējdarbība, pakalpojumu sniegšana un tūrisms. Bez tam, pilsēta cenšas nodrošināt augstu dzīves līmeni tās iedzīvotājiem ievērojot ilgtspējīgas attīstības principus. Pilsēta sadarbojas ar Eiropas centriem un starptautiskām organizācijām dabas aizsardzības, enerģijas saglabāšanas un dzīvokļu celtniecības jomās. Pilsēta organizē būvniecības, tūrisma, telekomunikāciju, enerģētikas, apģērhu ražošanas izstādes, simpozijus un konferences, kas veicina jaunu kontaktu veidošanu. Bielsko-Biała ir augsti attīstīts kanalizācijas tīkls un divas modernas notekūdens attīrīšanas iekārtas. 2008. gadā pilsēta ieviesa kompleksu atkritumu pārstrādes sistēmu. Labi attīstītais gāzes tīkls nodrošina, ka dabīgā gāze tiek izmantota apkures nodrošināšanai arī piepilsētas teritorijā. Ap 40% no pilsētas apkures vajadzībām tiek nosegtas ar apgabala apkures sistēmu, ko nodrošina vietējās apkures un enerģijas koģenerācijas rūpnīcas. Viens no pilsētas enerģijas avotiem ir moderns un videi draudzīgs enerģijas ģenerators. Pašvaldības sabiedriskā transporta sistēma ir modernizēta, balstoties uz notiekošo ceļa infrastruktūras attīstību. Pilsētā nepārtraukti tiek kontrolēta gaisa kvalitāte un ir uzsākti projekti, lai samazinātu izplūdes gāzes.

Atjaunojamo energoresursu izmantošana:

- Enerģija no sekliem ģeotermālajiem avotiem caur siltumsūkņiem AQUA peldbaseinā un notekūdeņu attīrīšanas rūpnīcā,
- Biogāze no notekūdeņu attīrīšanas rūpnīcas un pašvaldības cieta atkritumu pildizgāztuvēm,
- Solārā enerģija sociālās aprūpes mājā,
- Biomasa uzņēmuma Zieleń Miejska (Municipal Greenery) siltumnīcās.

Apmācības par atjaunojamiem energoresursiem

Laika periodā no 2006. līdz 2008. gadam Bielsko-Biała Pieaugušo un Praktiskās Izglītības Centrā tika izveidota atjaunojamo energoresursu darbnīca. Centrs nākamajiem elektrotehniķiem, enerģētikas speciālistiem un montieriem sniedz apmācības par praktisku RES izmantošanu.

Popularizēšanas pasākumi

- Konference *BISE Inicjātas* „Intelligent Energy in Polish Cities” ietvaros 2005. gada 30. septembrī.
- Inicjāta „Atvērtā diena” Bielsko-Biała “Enerģijas pārvalde skolas ēkās – enerģijas uzlīmes”, 2006. gada 24. maijā.
- Starptautiska konference “Enerģijas pārvalde skolas ēkās – enerģijas uzlīmes”, 2006. gada 25.-26. maijs.
- Izglītojošu skrejlapu izgatavošana par modernām, energoefektīvām tehnoloģijām ģimenes mājām (5 tūkstoši skrejlapu), 2006. gada septembris.
- Informatīvā un izglītojošā kampaņa Bielsko-Biała būvniecības izstādē, 2006. gada 1.-3. Septembris un 2007. gada 7.-9. septembris.
- Seminārs “Enerģijas pārvalde sabiedriskajās ēkās” “Partner Cities' Festivāla” ietvaros - 2007. gada 16. jūnijs.
- Programma vietējā televīzijā par enerģijas saglabāšanu un enerģijas uzlīmēm – 2007. gada jūlijs.
- Izstāde par projektiem, kas realizēti Bielsko-Biała – plakātu izstāde par visiem galvenajiem enerģijas saglabāšanas pasākumiem.
- Starptautiska konference »Iedomājies savas pašvaldības enerģētikas nākotni” – 2009. gada 4. septembris

Kā Bielsko-Biała sāka:

Visas aktivitātes, kas aprakstītas šajā dokumentā ir Enerģijas Pārvaldes nodaļas pūļu rezultāts, kura tika izveidota 1997. gadā. Organizatoriski šī nodaļa ir daļa no pašvaldības struktūras, kas nodrošina tās neatkarību no dažādām ietekmēm no tirgus dalībnieku puses. Pirms nodaļas izveidošanas tiks sākti nopietni sekojoši soļi. 90-tajos gados tika izveidoti un nostiprināti kontakti starp mūsu pilsētas pārstāvjiem un citām ES pilsētām. Kā rezultātā pašvaldībai bija iespēja iepazīties ar citu pilsētu pieredzi. Svarīgs punkts bija tas, ka pilsētas pārstāvji bija profesionāli sagatavojušiem šīm tikšanās reizēm, ieskaitot valodas prasmes. Šo kontaktu rezultātā bija ideja izveidot šādu nodaļu Bielsko-Biała, kā arī atbalsts šī projekta līdzfinansēšanas iespēju meklēšanai. Tādejādi ierobežojošais faktors, kas saistīts ar finanšu trūkumu, tika novērsts. Pārējās barjeras, kas jānovērš, bija saistītas ar postkomunisma sociālo mentalitāti. Relatīvi zemā enerģijas cena bijušajā sistēmā nebija energoefektivitāti veicinoša perspektīva. Tāpēc bija nepieciešams pārliecināt pašvaldības lēmumu pieņēmējus par šādas nodaļas svarīgumu, kas uzsvērtu laicīgu enerģijas taupību. Lai to paveiktu, tika plānota divu publisku ēku modernizēšana un tā efektivitātes novērtēšana. Tika gūti panākumi – investīcijas atmaksājās ātrāk kā 1 gada laikā un rezultātu publiskošana veicināja lēmumu izveidot enerģijas saglabāšanas nodaļu pilsētā.

Pašreizējā situācija:

Izplūdes gāzu samazināšanas programma

2007. – 2008. gadā Bielsko-Biała tika ieviesta programma, lai aizstātu novecojušus, neefektīvus akmeņogļu kurināmos resursus ģimenes mājās ar videi draudzīgiem kurināmajiem resursiem („Izplūdes gāzu samazināšanas programma”). 2007. gadā dzīvesvietās, kas piedalās programmās, tika pārmainīti 80 kurināmie katli un 2008. gadā - 220 kurināmie katli. Pilsēta ir paredzējusi turpināt šo programmu arī turpmākos gadus. 2009. gadā tā turpinās ar nosaukumu „kompleksa programma atmosfēras aizsardzībai Bielsko-Biała caur emisiju samazināšanu no privātmājām, izmantojot individuālos kurināmos ogļu katlus” ir paredzēts, ka šīs programmas ietvaros tiks nomainīti 150 katli. Vispārīgais mērķis ir uzlabot gaisa kvalitāti piepilsētas teritorijā, kur gaisa kvalitāte kurināšanas periodā ievērojami pasliktinās sakarā ar izmešiem no dzīvojamajām mājām, kas vai nu dedzina sliktas kvalitātes kurināmo, vai lieto neefektīgas kurināmās krāsni. Uz šo brīdi programmas rezultātā ikgadējais piesārņojuma izplūdes gāzu daudzums ir samazinājies par aptuveni 300 tonnām.

Enerģijas pārraudzība

2006. gadā tika izveidota sistēma, kas pārrauga enerģijas izmantošanu. Tā rezultātā enerģijas izmantošanas pārraudzība sabiedriskajās ēkās ir kļuvusi pastāvīga un sistemātiska. Šī pārraudzība tiek lietota lai apstiprinātu un nodemonstrētu ietaupījumus, kas iegūti, piemēram, no siltuma sistēmas modernizācijas ēkās. Savāktie dati ir lietoti, lai pārbaudīti enerģijas apgādes līgumus. Tā rezultātā, kopš 2000. gada pilsēta ir ietaupījusi gandrīz 1.5 miljonus PLN.

Saimnieciskā uzraudzība

Kopš 2006. gada Enerģijas Pārvaldes nodaļa veic iekārtu darbības uzraudzību, lai uzlabotu iekārtu un instalāciju stāvokli, pagarinātu to izturīgumu un efektivitāti, kā arī samazinātu to darbības traucējumus.

GALVENIE SASNIEGUMI

Mazo kurināmo katlu nomainas rezultātā piesārņojuma izplūdes ik gadu samazinājās aptuveni par 300 tonnām. Galvenie ietaupījumi galvenokārt bija siltumapgādes sistēmas modernizācijas un darbības kontroles rezultātā. Ir aprēķināts, ka no 2003. līdz 2007. gadam Bielsko-Biała iedzīvotāji ir samaksājuši par siltumu par 9 miljoniem PLN mazāk. Enerģijas taupības aktivitātišu un pasākumu ieviešanas un popularizēšanas rezultātā ir mainījusies vietējo iedzīvotāju attieksme pret šiem jautājumiem, kā arī veicinājis Bielsko-Biała pilsētas tēla popularizēšanu kā videi draudzīga pilsēta. Kopējās Enerģijas pārvaldes nodaļas darbības izmaksas no 1997. līdz 2007. gadam bija ap 1.4 miljoni PLN. Iestāde arī saņēma līdzfinansējumu 80 tūkstošu EUR apmērā no atbalsta fondiem.

IETEIKUMI CITĀM PAŠVALDĪBĀM

Pēc mūsu domām, enerģijas pārvaldes vienības izveidošana pašvaldībā ir ļoti svarīga. Mūsu ieteikumi:

- Atrodiet cilvēkus ar labām profesionālām un svešvalodu zināšanām;
- Izveidojiet kontaktus ar vietējām/ārvalstu pašvaldībām, kurām ir sasniegumi enerģijas taupīšanā un ilgtspējīgā attīstībā;
- Pārliecinieties, ka šie kontakti ir patstāvīgi un sistemātiski;
- Izskatiet līdzfinansējuma piesaistīšanas iespējas šīs vienības izveidei;
- Pārlieciniet lēmuma pieņēmējus par šādas vienības izveidošanas nepieciešamību;
- Izveidojiet par enerģijas jautājumiem atbildīgo nodaļu pašvaldības pārvaldes ietvaros;
- Pārliecinieties, ka nodaļas pienākumos ietilpst energoefektivitātes veicināšana.

MODEL NACIONĀLAIS KOORDINATORS POLIJĀ

Pašvaldību apvienības Polijas sadarbības tīkls „Energie Cités” (PNEC) tika reģistrēts 1994. gada jūnijā kā nevalstiska un bezpeļņas organizāciju ar tās biroju Krakovā.

Darbības jomas:

vietējā enerģētikas politika,
energoefektivitāte,
integrēta enerģijas plānošana,
ekoloģiskā izglītība, pieredzes apmaiņa,
informācijas apmaiņa par finanšu resursiem, partneru piesaistīšana.

PNEC sasniegumi:

- dalība vairāk kā 40 vietējos un starptautiskajos projektos;
- vairāk kā 90 semināru, apmācību, studiju vizīšu un konferenču organizēšana nacionālo programmu (NFOŚiGW, MSZ, FIO), ES programmu (TEMPUS, SAVE, ALTENER, INTERREG IIIC, SF), USAID

programmu (World, Learning, ASE, AED, PAUCI, MUNEE) un pasaules programmu (GEF, REC, IEA) projektu ietvaros;

- vairāk kā 3 500 pašvaldības pārstāvju apmācīšana;
- sadarbība ar partneriem no vairāk kā 20 valstīm;
- izstrādāti, publicēti un bezmaksas izplatīti:
 - 38 000 CD, kas ietver 300 labas prakses piemērus energoefektivitātes jomā, RES izmantošanā un ilgtspējīgā attīstībā ES valstīs
 - 5 000 tirāža: rokasgrāmata “Energētikas pārvalde skolas ēkās”
 - 1 000 tirāža: rokasgrāmata “Atjaunojamie enerģijas resursi Małopolskā”
 - 5 000 tirāža: rokasgrāmata “Energētikas pārvalde pašvaldības ēkās”
- 16 plakātu par atjaunojamo enerģiju izstādes sagatavošana izrādīšanai pašvaldībās

SĪKĀKA INFORMĀCIJA

Kontaktpersona: Piotr Sołtysek

Amats: Galvenais atbildīgais par enerģētikas pārvaldi

Organizācija: Pašvaldības nodaļa Bielsko-Biała pilsētā

Adrese: pl. Ratuszowy 1, 43-300 Bielsko-Biała

Tel./Fax: +48 33 49 71 581

E-pasts: pze@um.bielsko.pl

Mājas lapa: www.pze.um.bielsko.pl

Šo informatīvo materiālu ir sagatavojis Bielsko-Biała pilsētas dome sadarbībā ar Pašvaldību apvienības Polijas sadarbības tīklu „Energie Cités” (PNEC) kā daļu no projekta MODEL, kuru atbalsta Eiropas Komisija (DG TREN – EACI Aģentūra) IEE Programmas ietvaros, kā arī ADEME, Francijas Vides un Enerģijas Pārvaldes Aģentūra

Par prezentācijas bukleta saturu ir atbildīgi tikai tās autori. Tam obligāti nav jāatspoguļo Eiropas Kopienas viedoklis. Eiropas Komisija nav atbildīga par jebkādu šīs informācijas varbūtēju izmantojumu.

MODEL mājas lapa: www.energymodel.eu

© 2009 MODEL

Projekta
koordinators

Oficiālais
partneris

Atbalstītāji:

ADEME

